

BIÊN GIỚI LÀ GÌ?

Trên bản đồ, mọi thứ trông có vẻ đơn giản. Nhờ có 250.000 km biên giới đã xác lập, chúng ta có thể phân biệt một cách rõ ràng 197 quốc gia được Liên Hợp Quốc công nhận, cũng như một số quốc gia khác.

Nhưng trên thực tế, biên giới lại rất khác.

Một số biên giới là vô hình: chúng ta không nhận ra rằng mình đang vượt qua biên giới. Có biên giới là một bức tường cao vài mét và được thiết kế để không thể vượt qua được. Một số biên giới khác chạy ngang qua một ngôi nhà, giữa phòng khách và nhà bếp, còn một số khác nữa lại có binh lính trang bị vũ khí canh gác.

Vậy làm sao chúng ta có thể giải thích được việc bên này biên giới, người dân mang quốc tịch này, và phía bên kia cách đó một mét, người dân lại có quốc tịch khác? Có phải luôn là như thế hay không? Và tại sao một số người được phép thoải mái đi qua biên giới trong khi những người khác lại không thể?

LIÊN HỢP QUỐC

Liên Hợp Quốc bao gồm 193 quốc gia thành viên và công nhận 197 quốc gia. Bốn quốc gia được công nhận nhưng không phải là thành viên đó là Vatican, Nhà nước Palestine, đảo Niue và quần đảo Cook. Tuy nhiên, có 10 quốc gia hay vùng lãnh thổ khác không được Liên Hợp Quốc công nhận nhưng lại được một số quốc gia thành viên Liên Hợp Quốc công nhận, chẳng hạn như Kosovo hay Đài Loan.

6 NGƯỜI TINH KHÔN, LOÀI ĐỘNG VẬT KHÔNG CÓ GIỚI HẠN

8 BIÊN GIỚI TỰ NHIÊN

10 NHỮNG THÀNH LŨY ĐẦU TIÊN

12 TỰ VỆ TRƯỚC NHỮNG KÉ KHÁC

14 NHỮNG VÙNG LÃNH THỔ BỊ PHÂN CHIA

16 CHINH PHỤC MỘT LÃNH THỔ

18 LẬP BẢN ĐỒ: VẼ BIÊN GIỚI

20 BẢN ĐỒ HÌNH HỌC THỜI THUỘC ĐỊA

22 NHỮNG BIÊN GIỚI TẠM THỜI

24 TRẠM KIỂM SOÁT CHARLIE

26 NGUỒN GỐC CỦA XUNG ĐỘT

28 NHỮNG BIÊN GIỚI KỈ QUẶC!

30 TRÊN BIỂN CÓ CÁC QUY ĐỊNH RIÊNG...

32 ... VÀ NHỮNG LỢI THẾ KINH TẾ RẤT THỰC TẾ

34 CỬA KHẨU

36 SÂN BAY

38 KHOẢNG KHÔNG GIAN Ở GIỮA HAI NƯỚC

40 MÙI GIỜ: LÀM LỆCH THỜI GIAN

42 SINH SỐNG Ở KHU VỰC BIÊN GIỚI

44 XUẤT NHẬP CẢNH

46 HỘ CHIẾU VÀ GIẤY PHÉP

48 RỜI QUÊ HƯƠNG: DI CƯ

50 NHỮNG BỨC TƯỜNG NGĂN CÁCH

52 NGHỆ THUẬT KHÔNG BIÊN GIỚI: HÀNH ĐỘNG KHÔNG BIÊN GIỚI

54 TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT CỦA LIÊN MINH CHÂU ÂU

56 BIÊN GIỚI TRONG KHÔNG GIAN

58 BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

60 MỘT KHÔNG GIAN KHÔNG BIÊN GIỚI

62 VƯỢT QUA BIÊN GIỚI

NGƯỜI TINH KHÔN, LOÀI ĐỘNG VẬT KHÔNG CÓ GIỚI HẠN

Trái Đất ra đời cách đây khoảng 4,5 tỉ năm. Lúc đầu, hành tinh của chúng ta là một khối dung nham nóng chảy. Phải mất hàng triệu triệu năm để khối dung nham này nguội đi, và hàng triệu triệu năm nữa để các lục địa và biển đầu tiên xuất hiện. Trải qua các thời kì băng hà, núi lửa phun trào, thiên thạch rơi và sự dịch chuyển của các mảng kiến tạo, địa lí của Trái Đất liên tục thay đổi. Vậy nên vào thời điểm con người hiện đại bắt đầu chinh phục thế giới, khoảng 100.000 năm trước, Trái Đất vẫn chưa giống Trái Đất mà chúng ta biết hiện nay. Những dòng sông băng phía bắc trải dài đến tận trung tâm nước Pháp, người ta có thể đi bộ đến London, và Sahara còn là một khu rừng rộng lớn.

Vào thời điểm đó, không có biên giới nào ngoài các biên giới tự nhiên. Núi, đầm lầy, sông băng, sa mạc, hồ, biển và đại dương phân định ranh giới giữa các khu vực địa lí cấu thành nên các hệ sinh thái. Trong mỗi hệ sinh thái, ta thấy có những loài thực vật và động vật đặc trưng. Gần như không có hiện tượng di cư: các loài thực vật cũng như động vật đã thích nghi với điều kiện khắc nghiệt của sa mạc chỉ sống ở sa mạc, và ở đó, chúng không bao giờ gặp những loài thích nghi với các khu rừng ẩm ướt.

Người tinh khôn (Homo sapiens) là loài đầu tiên xâm chiếm tất cả các hệ sinh thái, vượt qua mọi biên giới tự nhiên. Xuất hiện ở châu Phi, *Người tinh khôn* đã xâm chiếm toàn bộ Trái Đất.

Sự hiếu kì và khả năng thích ứng với mọi tình huống đã cho phép họ định cư ở cả những vùng lạnh giá nhất cũng như nóng nực nhất. Ngay cả biển cả mênh mông cũng không ngăn cản được họ, và từ thời tiền sử xa xưa nhất, họ đã lên thuyền để đi khám phá những hòn đảo mà họ nhìn thấy ở phía xa xa.

